

Asia: Lausunto sosiaali- ja terveysalan kilpailusääntöjä arvioineen työryhmän raportista

Viite: TEM/435/00.04.01/2017

Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry pitää sote-alan yrityskauppojen valvonnan lisäämistä ja erityisesti pienten elinkeinonharjoittajien aseman suojaamista sote-uudistuksen yhteydessä, kilpailulain muuttamisen keinoin, tervetulleena uudistuksena. Toimintaterapeuttiliitto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja nostaa esille seuraavat näkökannat:

Lakimuutoksen valmistelussa huomioitava kuntoutuspalveluyrittäjyyden ja ammatinharjoittajuuden erityispiirteet

Sote-alan yksityisen sektorin painopiste on lääkäri- ja hoitotyön palvelusegmenteissä ja näiden alojen ominaispiirteet korostuvat myös suunnitelluissa kilpailulain muutoksissa. Mikäli esitetyt perustelut jäävät voimaan sellaisenaan vaarana on, että kuntoutuspalveluiden turvaaminen jää näiden isojen ammattiryhmien tuottamien palveluiden tarkastelun ohella huomiotta ja kuntoutuspalveluiden tuottaminen yksityisellä sektorilla vaarantuu. Tämä muuttaa pidemmällä tähtäimellä markkinarakennetta ja vaarantaa viime kädessä valinnanvapauden toteutumisen.

Toimintaterapeuttiliitto esittää, että lakimuutoksen valmistelussa tulee huomioida kuntoutuspalveluyrittäjyyden ja ammatinharjoittajuuden erityispiirteet. Kilpailulainsäädännön muutosesitystä on tarkoituksenmukaista arvioida suhteessa STM:n alaisuudessa toimivan kuntoutusta uudistavan komitean työhön.

Lisäksi Toimintaterapeuttiliitto esittää, että lain valmistelussa käsitellään lääkinnällisen ja sosiaalisen kuntoutuksen lisäksi myös muut kuntoutuksen osa-alueet kuten esimerkiksi ikäihmisten kotiin suunnatut kuntoutuspalvelut, jotka tulevat olemaan merkittävä mikroyrittäjyyden palvelusegmentti lähitulevaisuudessa.

Ammattiryhmien määritelmää tarkennettava

Pysyvää sote-alan yrityskauppojen ilmoitusvelvollisuutta koskevassa esitysluonnoksessa viitataan yksityiseen terveydenhuoltolakiin terveydenhuollon palveluita tuottavien ammattihenkilöiden määrittelyssä. Yksityinen terveydenhuoltolaki on vuodelta 1990 ja siinä on ammattihenkilöiden osalta vanhentunutta tietoa ja käsitteistöä.

Toimintaterapeuttiliitto esittää, että esityksessä johdetaan terveydenhuollon ammattihenkilöiden kuvaukset ammattihenkilölaista niin, että säännöksestä ja sen perusteluista ilmenee yksiselitteisesti ja tasapuolisesti kaikki kuntoutuksen ammattihenkilöt, mukaan lukien

toimintaterapeutti (kuten ammattihenkilölain 2 luvun 8 §:n 1 momentissa). Esityksen tämänhetkinen kirjoitusasu ja yksityisen terveydenhuoltolain 2 §:n 4 kohdan mukaiset määritelmät painottavat kuntoutuksen ammattiryhmiä epätasapainoisesti. Määritelmä on myös liian väljä ja tulkinnanvarainen (*”fysioterapeuttinen toiminta ja muut suorituskykyä ylläpitävät toimenpiteet ja terapiat”*) tuodakseen esiin sen, että kaikki kuntoutuspalvelut, fysioterapian ohella myös mm. toimintaterapia ja puheterapia, ovat terveydenhuollon palveluita.

Riippuvuuden tarkastelualue

Pienten elinkeinonharjoittajien suojaamiseen liittyvän esitysluonnoksen tarkoituksena on raportin mukaan suojata pieniä elinkeinonharjoittajia kohtuuttomilta toimintatavoilta, joita toteuttavat elinkeinonharjoittajat, joista pieni toimija on riippuvainen. Riippuvuuden olemassaoloa ja pienen elinkeinonharjoittajan käytössä olevia vaihtoehtoja arvioitaisiin *lähtökohtaisesti maakunnan alueella*. Esimerkiksi palvelun luonne tai väestörakenne saattavat kuitenkin joissain tilanteissa merkitä, että riippuvuutta on tarkoituksenmukaista tarkastella maakuntaa pienemmällä alueella.

Kuntoutuspalvelut, kuten toimintaterapiapalvelut, toteutuvat pääsääntöisesti lähipalveluina asiakkaan omassa toimintaympäristössä. Tämän kaltaisessa palvelutuotannossa elinkeinonharjoittajan toiminta-alue on yleensä huomattavasti pienempi kuin maakunnan alue eikä mikroyrittäjälle on liiketaloudellisesti kannattavaa toimia koko maakunnan alueella.

Esityksen perusteluissa tulee tuoda vahvemmin esille, että riippuvuuden olemassaoloa tarkasteltaessa lähtökohtana ei ole pidetä pelkästään maakunnan aluetta. Tietyissä palveluissa, kuten esimerkiksi ikäihmisille kotiin tuotettavissa arkikuntoutuspalveluissa, on tarkoituksenmukaista tarkastella myös maakuntaa pienempää maantieteellistä aluetta.

Mikroyritykset suojan piiriin

Pienten elinkeinonharjoittajien suojaamiseen liittyvän esitysluonnoksen tarkoituksena on suojata pieniä elinkeinonharjoittajia kohtuuttomilta toimintatavoilta. Pienen elinkeinonharjoittajan määritelmä on yhdenmukainen kirjanpitolain 1 luvun 4 a §:n pienyrityksen määritelmän kanssa.

Toimintaterapeuttiliitto esittää, että esityksen kirjoitusasua tulee täsmentää niin, että se koskee yksiselitteisesti myös kirjanpitolain 1 luvun 4 b §:n mukaisia mikroyrityksiä.

Raportti ja lakiesitykset ovat riippuvaisia valinnanvapauslainsäädännöstä, joka tulee perustuslakivaliokunnan ja sosiaali- ja terveystieteiden kesällä antamien lausuntojen pohjalta muuttumaan. Toimintaterapeuttiliitto varaa mahdollisuuden lausua asiassa uudestaan sen jälkeen, kun raportissa käsitellyt asiat suhteutuvat uuteen valinnanvapauslakiluonnokseen.

Helsingissä 15.8.2017

Kristina Holmberg
Puheenjohtaja
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry
044 06 73987
kristina.holmberg@toimintaterapeuttiliitto.fi

Leila Mäkelä
Toiminnanjohtaja
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry
040 823 4413
leila.makela@toimintaterapeuttiliitto.fi

Päätoimisia toimintaterapian alan yrittäjiä ja ammatinharjoittajia on Suomessa yli 300, sivutoimisia ammatinharjoittajia tämän lisäksi useita kymmeniä. Toimintaterapeutti on kuntoutuksen asiantuntija ja terveydenhuollon ammattihenkilölain piiriin kuuluva laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö. Toimintaterapia-alan yrittäjyys on vahvasti erikoistunutta mikroyrittäjyyttä ja pääsääntöisesti asiakkaan omassa toimintaympäristössä tarjottavaa yksilöllistä lähipalvelua. Toimintaterapiapalveluita tuotetaan jonkin verran yksityisellä sektorilla myös laajan palveluportfolion yrityksissä sekä järjestösektorilla. Tällä hetkellä suurimpia toimintaterapia-alan yrittäjyyttä rahoittavia tahoja ovat Kela sekä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon ostopalvelut. Kaikista Suomen toimintaterapeuteista yksityisellä sektorilla yrityksissä, järjestöissä tai yrittäjinä työskentelee noin 50%.

SUOMEN TOIMINTATERAPEUTTILIITTO RY

Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry, tuttavallisemmin TOI, on perustettu vuonna 1965. Toimintaterapeuttiliitto on akavalainen ammattiliitto ja ainoa toimintaterapeuttien, toimintaterapeuttiopiskelijoiden ja toimintaterapia-alan edunvalvoja Suomessa.

Toimintaterapeuttiliiton tehtävä on vaikuttaa toimintaterapeuteille tärkeisiin työelämän asioihin sekä valvoa ja kehittää suomalaista toimintaterapeuttikoulutusta.

TOI kokoaa yhteen toimintaterapeutit ja toimintaterapeuttiopiskelijat. TOI on toimintaterapian alan asiantuntija.